

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 zlr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 zlr. 40 kr.,
Inseracyę oplacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garment) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 218.

Sobota 21. września 1850.

Rok bieżący gazety 39.

Na kwartał ostatni roku bieżącego otwarta jest Prenumerata na Gazetę lwowską w Redakcyi gazet galicyjskich, ulica Ormiańska Nr. 347, dla odbierających gazetę w miejscu 4 zlr. 15 kr.; zaś pocztą 4 zlr. 40 kr. Zapisy z prowincyi przesyła każdy c. k. Urząd poczty miejscowy z zaliczką wprost do kantoru gazet bezpłatnie; a Redakcyja w chęci odpowiedzieć życzeniom szan. przedpłaćcieli jak najlepiej, uprasza o wczesne zamówienie i dokładny adres szan. prenumeranta.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Francya. — Włochy.
— Niemce. — Prusy. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Turcya.
— Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 17. września. Dnia 18. września wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CXXI. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tymczasem tylko w niemieckim języku.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 347. Ogłoszenie ministerstwa handlu z dnia 13. lipca 1850, względem upoważnienia statków austryackich, które należą do mniejszego żeglowania (cabotage), do zwiedzania portów leżących na papiezkim brzegu Padu.

Nr. 348. Rozporządzenie ministerstwa i nauk publicznych z d. 3. września 1850, którem w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych zniesiono rozporządzenie kancelaryi nadwornej z d. 27. lipca 1826, l. 21173 (morawsko-szlązki zbiór spraw polit. tom. VIII. strona 188.) przyzwalające żydowskim akuszerkom tylko pod pewnymi ograniczeniami pomoc akuszerską przy kobietach chrześcijańskich.

Nr. 349. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 10. września względem postępowania najwyższego trybunału sądowego i kasacyjnego tudzież wyższych sądów krajowych w przypadkach żądanej rewizyi lub rekursu przeciw równobrzmiącym rezolucyom sądów niższych w jurydycznych sprawach cywilnych.

Nr. 350. Ogłoszenie ministerstwa finansów z d. 11. września 1850, którem znoszą się przepisy o uwzględnianiu majątku przy wymierzaniu pensyi i dodatków na wychowanie dla zdolnych do pobierania pensyi wdów i sierót po urzędnikach państwa, fundacyi i miejskich, tudzież po oficerach i innych osobach wojskowych.

Nr. 351. Rozporządzenie ministra kultury krajowej i górnictwa z d. 13. września 1850, którem ogłoszono zaprowadzenie dyrekeyi leśnictwa dla Austrii poniżej Anizy z siedzibą w Wiedniu, tudzież przekształcenie c. k. nadurzędu salin w Gmunden w dyrekeyę salin i leśnictwa dla Austrii powyżej Anizy.

Z tym zeszytem powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa wyjdzie także i będzie rozesłany 44. zeszyt dodatkowy zawierający najuniżeńsze przedstawienie ministra finansów do zamieszczonego pod Nr. 350 ogłoszenia ministerstwa finansów z d. 11. września 1850.

Lwów, 6. września. Dominium Narajów przesało następujące składki: Od Gminy Wierzbów 3 zr. 36 kr.; od gm. Urmań 50 kr.; od gminy Błotnia 1 zr.; od gm. żydowskiej w Narajowie 3 zr. 24 kr.; od gm. Baczów 40 kr.; razem 9 zr. 30 kr. m. k. z oświadczeniem, że ta kwota jest przeznaczona na rzecz galicyjskiego funduszu inwalidów.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać ten patriotyczny dar z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 7. września. Dla sparcia wdów i sierót poległych w ostatniej wojnie domowej żołnierzy pogranicznych i narodowych wpłynęły następujące dary:

Od urzędników c. k. starostwa grockiego 17 zr. 25 kr.; od gremium nauczycieli lwowskiego nadgymnazjum akademickiego 13 zr. 54 kr.; od domin. Boblińce w drodze składki 41 zr. 36 kr.; od urzędników c. k. gubern. depart. obrachunków 8 zr. 45 kr.; od urzędników c. k. registratury gubern. 21 zr. 30 kr.; od domin. Wyszynka za pomocą składki 3 zr. 29 kr.; od urzędników c. k. głównej kasy krajowej 7 zr. 41 kr.; od mand. z Dzwiniogrodu p. Winnickiego 5 zr.; od urzędników c. k. prowincjonalnego archiwum map 2 zr. 30 kr.; od jednastu inspektoratów map razem 145 zr. 5 kr. m. k.

Przesyłając te dary na miejsce przeznaczenia ma sobie c. k. rząd krajowy za miły obowiązek wyrazić szlachetnym dawcom najczulsze podziękowanie.

Lwów, 8. września. Pełnomocny cesarski komisarz dla Węgier przesał do prezydium krajowego dla wsparcia dotkniętych powodzią mieszkańców Galicyi uzbieraną przez księcia Prymasa w Levenzkim okręgu kościelnym kwotę dwóch zr. 43 kr. m. k.

C. k. rząd krajowy przesyłając tę kwotę na miejsce przeznaczenia ma sobie za miły obowiązek podać ten szczerodroblivy dar z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej

Lwów, 8. września. Dla Lwowskiego instytutu ślepych wpłynęły następujące dary: Od niewiedomego dawcy w Rzepniku Biskupim w obwodzie Jasielskim 2 zr.; od Uścierzyckiego mandat. kameral. pana Herdliczki 2 zr.; ze składki w Podgórzu 13 zr. 40 kr.; razem 17 zr. 40 kr. m. k.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te szczerodroblive dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Od 7. do 20. września (Ob. Nr. 206.) złożyli w Redakcyi Gazety lwowskiej na Kraków:

PP. Albin Regele 1 zr., Konstanty Kastary 1 zr., Ignacy Fiedler 20 kr., Eustachy Ryłski 11 zr. 21 kr. — czyli razem 13 zr. 41 kr.

(Zaraza na bydło w obwodzie Tarnowskim.)

Lwów, 19. września. Mimo zupełnego zatamowania komunikacyi na tutejszej granicy ku Królestwu Polskiemu i mimo innych środków poczynionych ze strony władzy dla odwrócenia niebezpieczeństwa zarazy, jednak zaraza na bydło istniejąca już od dłuższego czasu w wspomnionem Królestwie wkradła się już także do okręgu nadwiślańskiego w obwodzie Tarnowskim, a popierana w szerzeniu się długim tajemieniem, opanowała we wsi Kanna ad Bolesław z częścią Łąka według raportu rządowego aż do dnia 31. z. m. 80 sztuk bydła, z którego 40 sztuk odeszło, a 40 sztuk pozostało w stanie choroby.

Chociaż zwłoka w zarządzeniu przepisanych środków ostrożności, spowodowana przez zatajenie zarazy ze strony trzymających bydło każe się obawiać, że zaraza mogła się już dalej pomknąć z wspomnionego miejsca pierwszego wybuchu, wszelako ostatni raport urzędowy podaje tę zaspakajającą wiadomość, że niewybuchła dotychczas w żadnym innem miejscu obwodu Tarnowskiego, a tem mniej w innym obwodzie kraju.

Dla przytłumienia zarazy i zapobieżenia jej dalszemu szerzeniu się przedsięwziął c. k. rząd obwodowy w Tarnowie stosowne i energiczne środki, a dozór nad ich dokładnem wykonaniem poruczoneo exponowanemu umyślnie w tym celu komisarzowi obwodowemu w okręgu nadwiślańskim. Jakoż cały wspomniany okręg ogłoszono po-

dejrzanym o zarazę i odłączono go od reszty obwodu pod względem komunikacji bydła, a dla ściślejszego obsaczenia tego okręgu postawiono za pośrednictwem rządu krajowego kilka kompanii wojska na jego granicy. Zarazem wysłał c. k. rząd krajowy dla wykonania stosownych do miejscowości środków zaradczych przeciw zarazie weterynara krajowego w okolicę zarazą dotkniętą i w ogóle nie zaniedbano nic, co może się przyczynić do prędkiego przytłumienia zarazy.

By zresztą zapobiedz niepokojącym pogłoskom o szerzeniu się zarazy na bydło w tej prowincyi, zastrzegamy sobie cokolwiek nas dojdzie w tym względzie z raportów urzędowych podawać i nadal do wiadomości publicznej.

(Korespondencya austr. o ustawie prowizorycznej względem należytości od kart, gazet zagr. i obwieszczeń.)

Wiedeń. „Oesterreichische Correspondenz“ pisze co następuje: Gazeta Wiedeńska z 13. września zawiera prowizoryczną, dla całego okręgu państwa obowiązującą ustawę, która kalendarze, karty do grania, nienależące do niemieckiego pocztowego związku gazety i obwieszczenia publiczne, podciąga pod pewne należytości, które po większej części za stempel opłacane będą.

W każdym upodatkowaniu należy mieć na uwadze dwa główne względy, naprzód finansowy, a powtóre nacyonalno-ekonomiczny. Zostajeż spodziewany przychód z nałożonego, podwyższonego lub zmodyfikowanego podatku w dokładnym stosunku z nałożonym przeto na publiczność ciężarem? Oto kwestya finansowa. Czyli własność i ilość podatku nie wyrzuci tamującego wpływu na produkcję artykułów rzeczonych i czy nie należy się obawiać, że przeto zastanowi się a przynajmniej uszczupli jedno z tych żywoźnych źródeł, z którego ludność krajowa swój zarobek a państwo swój przychód czerpało? Oto względ narodowo-ekonomiczny, który przedewszystkiem dobrze rozważyć należy.

W obu względach zdaje się, że ministerium finansów trafiło w punkt prawdziwy, i nie sądzimy, żeby przeciw rozporządzeniu, które obiecuje bardzo obfity przychód, dały się zrobić ważne i zasługujące na względ zarzuty.

Co się tyczy kart do grania nastąpiło nawet nadzwyczajne ułatwienie, gdyż dawniejszą należytość stęplową z 15 i 20 kr. m. k. zniżono na 5 i 10 kr. To nastąpiło najprzód dla tego, ponieważ postrzeżono, że od roku 1840, w którym te wyższe taksy zaprowadzono, zmniejszyło się używanie kart o piątą część, a powtóre, ponieważ się okazała potrzeba, podatek na karty jako też na kalendarze, za które się jak dawniej mierną należytość 3 kr. opłacać będzie, rozciągnąć także na Węgry, Siedmiogród, Krocycę, Sławonię, Wojewodynę i Pogranicze wojskowe. Możliwość zniesienia węgiersko-austriackiej linii cłowej zależy najszczególniej od tego, jeżeli tak tu jak i tam będą zaprowadzone jednostajne systemy podatkowe. Pewne monopole i należytości, jak np. stempel od kart i kalendarzy, albo należy znieść zupełnie tak tu jak i tam, albo też zarówno wszędzie zaprowadzić. Potrzeba finansów przepisuje nieodbitcie ostatnią drogę. Namienione taksy są mierne; w kalendarzach, które na wszelki sposób są artykułem niezbędnym, powtarza się podatek tylko od roku do roku, karty są potrzebą zbytku; podatek od nich przypada tylko na majątniejszą część ludności, a właśnie zwracano względ tylko na to, aby fabrykacya kart jako gałęzi przemysłowej żadnej szkody nie poniosła.

W upodatkowaniu obwieszczeń publicznych poszła administracya finansowa częścią za istnącym już od dawna w prowincjach lombardzko-weneckich urządzeniem, częścią rozwinęła zasadniczą ideę, i za przykładem Anglii rozciągnęła podatek także na zwyczajne w piśmiech peryodycznych insercye.

Co się tyczy publicznych obwieszczeń przeznaczonych do przyklepania, czy objętość ich przewyższa 180 cali kwadratowych lub nie, opłaca się należytość $\frac{1}{2}$ lub też 1 kr. m. k. od egzemplarza. Wziąwszy na uwagę, że tej formy obwieszczenia w większej objętości i w kilkakrotnem powtórzeniu używają tylko znakomite przedsiębiorstwa, i że przez zaprowadzenie tablic obwieszczających zwyczajnych teraz prawie po wszystkich większych miastach, zmniejszyło się używanie zbyt wielkiej liczby egzemplarzy; zważywszy oprócz tego, że publiczne plakaty są najobszerniejszym i najpewniejszym środkiem rozgłoszenia, że się najczęściej ściągają do rozrywek publicznych, podczas gdy we wszystkich przypadkach, gdzie idzie o akt dobroczynności publicznej, zachodzi uwolnienie od podatku, nie można tego nowego podatku za wysoki i uciążliwy uważać.

W najściślejszym związku z namienioną formą upodatkowania zostaje pobór należytości od insercyi. „Aż do zniesienia cenzury,“ mówi projekt ministerjalny, „nie były wprawdzie insercye w gazetach bezpośrednio obłożone podatkiem, były jednakże na korzyść publicznego skarbu przeto obrócone, że dla niektórych tylko gazet stanowiły wyłączone prawo. Takie gazety płaciły najczęściej znaczną kwotę do publicznego skarbu. Nie można tedy wymagać od publicznego skarbu, aby się zupełnie zrzekł tych dochodów; a bez niesprawiedliwości nie można było tylko na uprzywilejowanych dawniej dziennikach pozostawić ciężaru, któregooby nowo powstające organa nie ponosiły. Tak się ma rzecz ze stanowiska prawa. W finansowym względzie, przy rozciągnięciu przemysłowych towarzystw, i rozszerzeniu się wszelkich przez konkurencyę stosunków, rokuje nowy ten podatek obfity przychód. Na przedsiębiorstwa dziennikarskie nie będzie wywierać uciążliwego wpływu, gdyż wydawcy ich nie tylko że są w stanie pobierać go natychmiast od inserentów, ale nawet ustawa do tego są obowiązani. Temu zaś, któremu przyjdzie chwycić się środka oferty i publicznego obwieszczenia, mierna taksa 10 kr.

m. k. tem mniej będzie się wydawać uciążliwą, ileż tego środka zwykle tylko czasami używać jest przymuszony. Jednostajność podatku była przytem nieuchronną koniecznością; częścią należy mieć wzgląd na to, że interes inserenta jest niepodległy i niezależny od krótkości albo długości anonsu; częścią musiano unikać obszernych i zawiłych obrachunków i jak najbardziej uprościć formę poboru.

Względem stęplu od gazet zawiera ministerjalny projekt następujące godne uwagi miejsce: „Przy kwestyi czyli i w jakiej rozciągłości należy podciągnąć pisma peryodyczne pod podatek, zachodzą wielorakie ważne względy, między którymi finansowe nie pierwsze miejsce zajmują. W stosunkach terażniejszych nie może nastąpić gruntowne rozwiązanie tej kwestyi stałem postanowieniem. Nadmieniamy w tym względzie tylko, że nałożenie podatku na zagraniczne pismo dziennikarskie, o ile one nie pochodzą z kraju, który do niemieckiego pocztowego związku przystąpił, uznajemy za słuszne, gdyż przeto urośnie dla krajowych dzienników niejaka korzyść, a zagranicą istnieją podobne restrykcy, co też nas do wzajemności npoważnia.

(Postanowienie względem rozsławiania gazet. — Wiadomość z podróży Jego c. k. Mości. — Program wręczenia laski marszałkowskiej hr. Radetzkiemu.)

Wiedeń, 17. września. Z 1wszym stycznia 1851 wejda pod względem rozsławiania gazet następujące postanowienia w życie:

- 1) Zamawianie gazet krajowych i abonowanie tychże ma się jak dotąd odbywać w redakcyach;
- 2) Bezpłatne przesławianie pieniędzy prenumeracyjnych ustaje;
- 3) Otwarte pisma reklamacyjne prenumerantów zostają wolne od opłaty portoryum;
- 4) Zwyczajnie mają być gazety traktowane jako przesławki w opasce na krzyż podług ogólnych przepisów;
- 5) Owym redakcyom, które układaniem w paczki przeznaczonych dla urzędu pocztowego egzemplarzy dziennika same zajmować się będą, dozwolone będzie używanie osobnych marków gazetowych, których 100 sztuk 1 zr. m. k. (zamiast 1zr. 40 kr. m. k.) kosztować będzie.

6) Przesławane w ten sposób gazety będą tylko na wyraźne żądanie i za poprzednim zaplaceniem należytości odstawniej po $\frac{1}{2}$ krajcara od każdego egzemplarza roznoszone do pomieszkań abonentów.

— Z Pragi piszą pod dniem 16. b. m.: Jego Ces. Mość przybył tu dziś zrana i wstąpił na krótki czas do burgu dla zjedzenia tam śniadania. O godzinie 7ej przybył Jego Ces. Mość na plac inwalidów, gdzie się odbył wielki przegląd wojska. O godzinie 10tej udał się Najjaśniejszy Pan w dalszą podróż do Pardubitz. Słychać, że ztamtąd uda się Cesarz do Olomuńca, a za dwa dni powróci znów do Pragi. Na rewyę przybył Cesarz w towarzystwie Arcyksięcia Albrechta i Leopolda. Przed odjazdem mają przyjmować Jego Ces. Mość w dworcu kolei, władze wojskowe, komendanci gwardyi narodowej itp.

— Z ogłoszonego już programu tyczącego się wręczenia laski marszałkowskiej na dniu 15. września, którą armia austriacka we Włoszech ofiarowała feldmarszałkowi hrabiemu Radetzkiemu, dowiadujemy się następujących szczegółów: 14 do 15,000 wojska ustawi się w szeregach po za Porta Nuova. Pod przepysznym namiotem będzie urządzony ołtarz. O godzinie 10 odprawi się msza uroczysta. Wszystkie chorągwie i sztandary będą powiewać przed namiotem. Wszyscy generałowie znajdujący się we Włoszech będą obecni. Podczas benedykcyi zagrzmią salwy ze wszystkich dział na murach w cytadelach i twierdzach. Po nabożeństwie powróci marszałek do swoich pokojów. Generałowie i oficerowie zgromadzą się u generała kawaleryi Gorzkowskiego, z kąd uroczystym pochodem udadzą się do Jego Excelencyi marszałka, któremu generał w imieniu armii, która pod dowództwem jego zjednała sobie sławę nieśmiertelną, doręczy laskę marszałkowską. Uroczystą chwilę tę zapowiedzą wystrzały ze wszystkich dział. Wojsko zprezentuje broń a chorągwie będą salutować. Później odbędzie się w salach delegacyi wielka uczta, na którą także po 2 kaprali, 2 sierżantów i 2 szeregowców, których pierś ozdobiona jest znakiem waleczności, zaproszonych zostanie. O 7mej wieczór wielki capstryk z 5 bandami muzycznymi, które będą grać marsza Radetzkiego. Potem wielki bal w Kasynie. (Ll.)

(Ogłoszenie ze strony austr. banku narodowego.)

Wiedeń, 17. września. Dyrekcyja austriackiego banku narodowego widzi się spowodowaną, odwołując się do obwieszczeń z d. 31. maja i 20. września 1849, oświadczyć niniejszem powtórnie, że rozdzielanie wydanych d. 1. lipca i d. 1. listopada r. z. banknotów á 2 zr. i relati á 1 zr. nie jest pozwołone, i że kasom bankowym zakazano przyjmować takie podzielone banknoty.

Wiedeń, 12. września 1850.

Pipitz, gubernator banku.

Sina, zastępca gubern. banku.

Königswärter, dyrektor banku.

(Linia telegraficzna w Austrii. — Negocyacye względem zawarcia umowy telegraficznej między Austrią, Prusami i Bawaryą.)

Ministryum handlu i publicznych budowli okazało niezmiordowaną swą czynność przy zaprowadzeniu reform i organizacyi środków komunikacyjnych, a ukończone teraz linie telegraficzne są tego nowym dowodem. W ciągu bowiem ostatnich czterech miesięcy ukończono dalszych 220 mil linii telegraficznej, zaczem z dawniej już urządzoną wynosi długość jej w ogóle mil 438, a między tem 100 mil telegrafu podziemnego. Słychać też, iż dukt telegraficzny u nas ma być znacznie rozciągnięty, i przyzwolono już dalszych 230 mil na rok przyszły, a najprzód stanąć ma linia ciągnąca się do Teme-

szwaru i Hermansztadu (w związku z istnącą obecnie linią w Węgrzech aż do Zagrabia). Mające nastąpić zawarcie nowej umowy telegraficznej między Austrią, Prusami, Bawaryą i Saksonią ułatwi jeszcze więcej powszechną komunikację. Upewniają, iż dotyczące się ratyfikacje nadeszły już z Bawaryi i Saksonii, a ze strony Prus mają nadejść niebawem. W skutek tej umowy telegraficznej i znizonej oraz znacznie taryfasy przychodzić będą z wszystkich tych państw depesze telegraficzne wprost i bez najmniejszej przerwy. Być też może, że i inne jeszcze państwa pograniczne przystąpią do tej umowy, przezcoby uzyskano europejskie zjednoczenie telegraficznych komunikacji.

(Kurs wiedeński z 16. września 1850.)

Obligacje długu państwa 5⁰/₁₀₀ — 96¹/₈; 4¹/₂⁰/₁₀₀ — 83⁷/₈; 4⁰/₁₀₀ — 75; 2¹/₂⁰/₁₀₀ — 51. Akcje bankowe 1170. Losy z 1834 roku 186; z 1839 r. 119³/₈. Akcje kolei półn. 111¹/₄.

Hyszpania.

(Wiadomości potoczne z Madrytu.)

Madryt, 9. września. Utrzymuje się pogłoska o wkrótce nastąpić mających zmianach w gabinecie, nie jednak w tym względzie niema pewnego. Jutro przybędzie do stolicy prezydent rady ministerjalnej, generał Narvaez. Obecność jego rozpędzi chmury, które, jak się zdaje, zawisły nad niektórymi innymi ministrami. Oprócz tych pogłosek niemasz żadnej wiadomości, żadnej zasłyszanej politycznej; po agitacji, jaką na krótki czas wywołały wybory, powróciła Hyszpania do zwykłej swojej spokojności.

Książę i księżna Montpensier kazali dnia 7go b. m. w kościele katedralnym w Sewilli odprawić żałobne nabożeństwo za duszę króla Ludwika Filipa, ich ojca, a w kościele św. Łazarza dnia 9go. Równocześnie rozdawano od księżnej pary liczne jałmużny między ubogich. Książę i księżna Montpensier będą cały rok nosić żałobę.

Na dzisiejszej giełdzie poszły papiery nieco w górę; 3procentowe zostały w cenie 33³/₄; mało robiono interesów. (Ind.)

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 15. września. Stowarzyszenie „le dix Decembre“ rozpowszechnia petycje o przedłużenie władzy prezydenta republiki. Dzienniki nieprzestają wzywać władzy o przedsięwzięcie energicznych kroków przeciw temu stowarzyszeniu.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 14. września. Rozwiązanie kwestyi tyczącej się przyszłej formy rządu we Francyi zajmuje teraz wszystkie stronnictwa bez wyjątku. Cesarstwo, monarchya według myśli legitymistów, monarchya konstytucyjna, dożywnia, dziesięcioletnia i trzyletnia prezydentura, republika bez prezydentury, a nakoniec zniesienie prezydentury wraz z konstytucją, to są zaproponowane rozwiązania, które się nieustannie krzyżują. Które rozwiązanie Francya wybierze? tego przewidzieć nie można.

Tymczasem utrzymują się najsprzeczniesze pogłoski. Nad wszystkimi dominuje pogłoska o połączeniu się obydwóch linii familii Burbonów. Zapewniają, że wczorajszy „Siecle“ dobrze był uwiadomiony, i że połączenie to istotnie przyszło do skutku.

W każdym jednak razie zachowanie najznakomitszych mężów większości zdaje się grozić prezydentowi niebezpieczeństwem. W skutku licznych frakcji zebrała się koalicja dla odrzucenia wszelkiego przedłużenia władzy prezydenta Bonapartego, równie jak dla zredukowania nadzwyczajnego kredytu, którego żądać będzie rząd na pokrycie kosztów reprezentacji podczas podróży.

Jakkolwiek zgromadzenie narodowe ma się zebrać dopiero za 6 tygodni, pytają się jednak już teraz, coby prezydent począł, gdyby się mu izba okazała nieprzychylną.

Dzienniki elyzejskie zapewniają, że prezydent ani myślał o trzeciej wycieczce. Mimo to jednak rzeczą jest pewną, że już robiono przygotowania do tej trzeciej podróży. Jedni utrzymują, że podróż tę zaniechano na przedstawienia komisji nieustającej, inni zaś twierdzą, że stan kasy Ludwika Napoleona tej podróży przeszkodził.

W przyszły czwartek da minister spraw wewnętrznych komisji nieustającej żądane wyjaśnienia o stowarzyszeniu „Dix Decembre.“

Zachowanie się tego towarzystwa podczas przybycia prezydenta oburzyło wszystkie dzienniki. Jeden tylko „Constitutionnel“ ma na tyle odwagi, iż te excesa broni. (B. Z.)

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Florenca, 14. września. Wczoraj odbyły się ostatnie wybory municypalne. Oczekują ogłoszenia kilku organicznych ustaw.

Turyń, 14. września. Odjazd p. Pinelli odwlokł się z powodu niektórych przedłożeń ze strony kardynała Antonelli.

Palermo, 1. września. Według „Comune italiano“ obawia się rząd niedostateczności stojących tu wojsk w razie jakiego powstania, i z tej przyczyny kazał im stanąć obozem za murami miasta, izby przerwać wszelką komunikację mieszkańców miasta z innymi częściami wyspy.

(Ostatnia poczta z Włoch.)

Rzym, 9. września. Według doniesienia zwykle dobrze o rzeczach zawiadomionego dziennika „Messaggiere modenese“ miano już wysłedzić i przytrzymać przez policję zabójcę hrabi Rossi, który przyznał się już sam do tej zbrodni. Niektóre wszakże okoliczności zabraniają jeszcze wymienić jego nazwisko. — Niedawno temu uwięziono p. Ottavio Gigli, redaktora dziennika ludowego za rządów re-

publikańskich; ukrywał on się potąd w pomieszkaniu francuskiego pułkownika Barba. Rewizya w domu rzezonego pułkownika odbyła się na wyraźny rozkaz francuskiego naczelnego komendanta Gemeau.

Florenca, 12. września. Lloyd Wiedeński umieścił niedawno temu korespondencję z Paryża z tem doniesieniem, iż lord Palmerston złagodził pierwotne swe pretensye i przystał na niewielką rekompensacyjną kwotę 1000 funtów szterlingów. Rząd toskański zastrzegając słuszność swej sprawy przychylił się do wypłacenia tej znizonej sumy jedynie tylko dla ułatwienia nieprzyjemnych sporów. „Conservatore costituzionale“, jak wiadomo, dziennik półurzędowy, ogłasza wieść tę za bezzasadną, i zaręcza, iż nieporozumienia toskańsko-angielskie weale jeszcze nie są załatwione. — Mianowana komisya do zbierania składek dla poparcia wojny włoskiej o niepodległość ogłosiła sprawozdanie rachunkowe, i oddała pozostałą w kasie kwotę 1400 lirów na korzyść dotkniętych powodzią mieszkańców okręgu Breścia. Godzi się przy tej sposobności wspomnieć o tem pochwalnie, iż składki dla wspomnianych mieszkańców poszły w górnych Włoszech jak najpomyślniej, i chociaż rezultat ten może być w ogólności przyjęty jako rodzaj demonstracji narodowej, wszelakoż zostanie to zawsze rzeczą szczególną, iż dla mieszkańców okręgu Breścia złożono we Włoszech stosunkowo daleko większą kwotę jak w całych Niemczech dla Szlezwię-Holsztynu.

Parma, 6. września. Na kontyngens roku 1851 wybranych będzie 400 konskrybowanych. W obrębie tutejszego kasztelu staną ma wysoka nad miastem dominująca wieża, obsadzona działami.

(Oest. Corr.)

Niemiec.

(Depesze telegraficzne.)

Kassel, 17. września. Wyższy trybunał apelacyjny odrzucił oskarżenie ministrów o nadużycie władzy urzędowej. Kilku wyższych i niższych urzędników powołano do Hanau, gdzie ministrowie urządzić się starają.

Frankfurt n. M., 16. września. Książę elektor Hesyi przybył do naszego miasta, także minister Hassenpflug ma tu być. Wczoraj obchodzono w Kassel festyn konstytucyjny.

(Stan rzeczy w Kassel.)

Kassel, 12. września. Mała wojna władzy wojskowej przeciw gazetom i przynależnym drukarniom toczyła się i dziś bezskutecznie aż do południa. Wojskowa komenda obsadziła dziś rano trzy drukarnie od 6—12 ludźmi. Składanie czcionek jednak odbywało się bez przeszkody, tylko drukowanie i wydanie gazet miało być zastanowione, jednakże znaleziono sposób uskutecznić druk w innych lokalach, jakoż wydano dziś nową Gazetę Heską i dziennik „Hornisse“, a nawet ten ostatni przedawano po całym mieście publicznie, i wojskowa władza niestarała się bynajmniej temu przeszkodzić. Popołudniu cofnięto wojsko z drukarni. Opowiadają, że podoficer przedłożył naczelnemu wodzowi wydany przez najwyższy sąd w sprawie nowej Gazety Heskiej dekret w wierzytelnym odpisie, i ze względu na ten dekret prosił o nowe instrukcje; poczem naczelnny wódz zasięgnął zdania jeneralnego audytoryatu, a ten objaśnił mu niekonstytucyjne i bezprawne postępowanie przeciw dziennikom. Miejska rada odpowiedziała dziś na ministeryjne oświadczenie, ponawiając swe przekonanie, że rzezone rozporządzenie jest antikonstytucyjne i protestując przeciw niemu. Nie lepszy skutek odniesie wydana dziś od ministeryum spraw wewnętrznych do wszystkich władz nowa odezwa.

Wydział stanowy wytoczył dziś naczelnemu wodzowi, jenerallejtantowi Bauer, proces o złamanie konstytucyi i zdradę stanu, i zaproponował, aby go przyaresztowano. Krok ten lubo konstytucya pozwolony, nieodniesie pożądanego skutku. Nierównie ważniejszym jest ten wypadek, że najwyższy sąd apelacyjny oświadczył się dziś na plenarnem posiedzeniu przeciw rozporządzeniu z d. 4. września jako antikonstytucyjnemu. Nie wiem dokładnie, pisze korespondent Lloyda, jaki był stosunek głosów. Jest albo 12 do 5 albo 12 do 3. Również co do formy zapadłej uchwały aż jutro dam objaśnienie. — Pułk przyboczny musiał dziś swe koszary urządzić w zamku Bellevue, i musi tamże spać na słomie dla zrobienia miejsca pułkowi gwardyi w koszarach piechoty. W namienionym pułku panuje z tego powodu nieukontentowanie. Otwarte listy w dzienniku „Hornisse“ do elektora mają ciągle wielki odbył.

(Bliższe szczegóły wypadków w Kassel.)

Kassel, 13. września. „Elektor uciekł!“ to powtarzają dziś wszystkie usta. Dziś zrana o godzinie 4tej wyruszyło całe towarzystwo. Przy blasku latarni wywożą kuczery dostojne i najdostojniejsze państwo przez bramę lipską. W Sondershausen, w ostatniej włości heskiej przed granicą hanowerską, zdybał ich pocztilion. — Około 7mej godziny zrana przybył elektor do hanowerskiego miasta Münden. Tam kazał zaprosić do siebie komendanta, i wywiadywał się od niego, ile wojska stoi na granicy. Komendant odpowiedział, że tuż na samej granicy stoi 160 ludzi, a w Münden 600. Odpowiedź ta zdawała się niezaspokajać elektora; dla tego udał się niezwłocznie w dalszą podróż do Hanoweru. Ministrowie zaś odjechali do Hanau. (Tu zdaje się zachodzić pomyłka. Właściwie udał się tylko Hassenpflug do Bockenheim.) — Z Münden wysłał minister wojny, major Haynau, depeszę do tutejszego jenerała Bauer, w której mu donosi, że stan oblężenia jest zniesiony z wyjątkiem §. 2go rozporządzenia z 7go b. m., podług którego władza policyjna zostaje przy naczelniku głównym. Dalej nakazuje on jenerałowi Bauer pozostać na stanowisku swoim, a w końcu oznajmia mu, że siedziba rządu do Bockenheim w prowincyi Hanau przeniesioną została, i żeby to w odpowiedni sposób podał do wiadomości publicznej. Jenerał

naradzał się z tego powodu z dyrektorem okręgowym panem Setzekorn. Ostatni oświadczył mu, że nie może uznać za obowiązujący 2 § rozporządzenia z 7go b. m., i że gdyby jenerał mimo to mianował dyrektora policji, aresztowałby go musiał. Bauer odpowiedział na to, że żadnego mianować nie będzie. We względzie publikacji doniesienia, że siedziba rządu do Hanau przeniesiona została, wspomniał dyrektor Setzekorn, że jenerał tego uczynić nie może, gdyż w takim razie wystąpiłby znowu jako komendant naczelny, a toby niepomysłne zrobiło wrażenie. Bauer uznał słuszność tej uwagi i zezwolił na to, aby dyrekcyja okręgowa podała to obwieszczenie do wiadomości publicznej. — Tymczasem przywiózł kurjer nowy rozkaz, aby nieogłaszano tego wcale, a osobno dla jenerała, aby natychmiast z całym sztabem jeneralnym wyruszył do Hanau. Lecz Bauer nieusłuchał tego rozkazu i zameldował się znowu słabym. — Podczas wszystkich tych wypadków okazywała ludność wzorową spokojność. Strażnice poobsadzano dziś zrana natychmiast gwardyja miejską. (Br. Zg.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 14. września.)

Met. Austry. 5 $\frac{1}{2}$ % — 81 $\frac{1}{16}$; 4 $\frac{1}{2}$ % pct. — —. Akcy bank. 1194. Sard. 33 $\frac{1}{4}$. Hiszp. 3 $\frac{1}{2}$ % — 33 $\frac{3}{8}$. Polskie 300 — 136 $\frac{1}{2}$; 500 — 81 $\frac{3}{4}$.

Prusy.

(Odpowiedź ministerstwa na adres kilku deputowanych względem zwołania izb.)

Wrocław, 17. września. Minister spraw wewnętrznych, przesłał na ręce hrabi Dyhrn, następującą odpowiedź ministerstwa na adres kilku deputowanych względem zwołania izb.

Przedstawienie panów z dnia 20. z. m., w którym proponujecie, aby pruskie izby jak najprędzej zostały zwołane, doręczono mi ze strony ministerstwa, aby panom wnioskodawcom dać odpowiedź.

W skutku tego mam zaszczyt oświadczyć panom co następuje:

Kwestya kiedy JM. królowi radzić wypada, aby zwołał izby i którą porę ku ich zebraniu w terminie konstytucyjnym obrać należy, była także i bez przypomnienia panów wnioskodawców przedmiotem najsumienniejszej rozwagi ministerstwa państwa; zastanowiono się przytem nad stosunkami państwa wewnątrz kraju i z państwami zagranicznymi we wszystkich kierunkach a w przedstawieniu z dnia 20. z. m. niemasz żadnego faktu, któryby w naradach ministeryalnych został pominięty.

Ponieważ przy zadecydowaniu tej kwestyi wyłącznie idzie o przekonanie ministerstwa, które za swoje czynności urzędowe jest odpowiedzialne, niemożna przeto było w rzezonem przedstawieniu upatrywać powodu do zmiany zamiarów rządu w tym względzie. Nie jestem upoważniony wyrzec publicznie w obecnej chwili te zamiary, równie jak zdaniem mojem niepotrzebuję tu wchodzić bliżej w osnowę podania z dnia 20. z. m. — Rozunie się jednak, że ministeryum będzie gotowe w swoim czasie zgromadzonym izbom wyłożyć powody swego działania.

Berlin, 14. września 1850.

Minister spraw wewnętrznych
(podp.) Manteuffel. (B.Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 16. września.)

Dobrowolna pożyczka 106 $\frac{3}{4}$ L. Oblig. długu pań. 86 $\frac{3}{8}$ L. Akcy bank. 97 $\frac{1}{2}$. Pols. listy zast. 96 $\frac{1}{8}$ L. Pols. 500 — 81; 300 — 137 $\frac{1}{4}$ L. Frydrychsdory 13 $\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. 11 $\frac{3}{8}$. Austr. bank. —.

Królestwo Polskie.

(Uroczystości.)

Warszawa, 13. września. Onegdaj, jako w uroczystość imienia Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza następcy tronu, Wielkiego księcia Aleksandra Mikołajewicza, tudzież urodzin Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej księżny Olgi Mikołajewny, oraz w święto orderu św. Aleksandra Newskiego, odbyły się o godzinie 9tej rano, we wszystkich świątyniach tutejszych różnych wyznań, solenne nabożeństwa. O godzinie 10 $\frac{1}{2}$, JO. książę Warszawski, jenerał-feldmarszałek, Namieśnik Królestwa Polskiego, przyjmował na pokojach zamkowych powinszowania od urzędników władz wszelkich, tak wojskowych jako i cywilnych; poczem z tymiz udał się do cytadeli Aleksandrowskiej, gdzie w kościele Prawosławnym odprawiona została Liturgia św., zakończona wzniesieniem do Przedwiecznego błagalnych modłów za ukochanego od ludów Monarchę, tudzież całą Najjaśniejszą Familję. O godzinie 4tej z południa, JO. książę Warszawski dał świetny obiad, na który najznakomitsze osoby były zaproszone. Wieczorem dane było w wielkim teatrze widowisko bezpłatne, a miasto całe było oświecone. (Gaz. War.)

Rosya.

(Uchwała rady państwa.)

Petersburg, 5. września. Rada państwa w departamencie praw i w ogólnem zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie ministra skarbu co do kwestyi: czy można osoby z byłej szlachty polskiej, które się ze szlachectwa nie wylegitymowały, przyjmować w poczet kupców i mieszczan? zgodnie z wnioskiem ministra, przez zdanie, Najwyżej zatwierdzone w dniu 10. lipca, uchwaliła: Dla objaśnienia stosownych artykułów Swodu praw postanowić, że osoby z byłej

szlachty polskiej, niezatwierdzone w godności szlacheckiej, i obowiązane zapisać się do stanu podatującego, mogą na własne wżądanie być policzonemi do zgromadzeń miejskich i wiejskich, bez poprzedniego wejścia do jednodworców lub obywateli miejskich gubernii zachodnich; te zaś, które wejdą na wspomnianej zasadzie w poczet mieszczan, mogą po wniesieniu przepisanej opłaty gildyjnej, zapisać się i w poczet kupców. (G. War.)

Turecyja.

(Ali Riza Basza mianowany w miejsce usuniętego Zia Baszy.)

Widdyn, 3. września. Przybyły tu zeszłej soboty kurjer z Konstantynopola przywiózł dla Bułgarów wielce pocieszającą wiadomość, t. j. firman mianujący Ali Riza Baszę w miejsce usuniętego Zia Baszy. O godzinie południowej odczytał najwyższy Iman (kapłan) Widdynu firman ten w przytomności obu baszów i wszystkich urzędników i wśród odgłosu 21 wystrzałów działowych, poczem nastąpiło natychmiast zdanie i objęcie urzędu. Trzema dniami wprzód wydał był Zia Basza najstarszą córkę swoją za pierwszego swego sekretarza Damat Beja i wyprawił jej sute wesele, nieprzeczuwając tak bliskiego upadku. Dnia jutrzejszego odjeżdża on na paropływie „miasto Peszt“ z biegiem Dunaju do Rustuk, z kąd dalej przedsięwzięcie podróży swoją ładem do Warny; konie zaś i powozy swoje wraz z bagażami odesłał już dzisiaj na tureckim okręcie żaglowym do Rustuk. Jedno przeto żądanie Bułgarów zostało już spełnione, i spodziewają się, iż i reszta innych będzie im w Konstantynopolu przyznana. (Ll.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Tarnopolskim.)

Tarnopol, 15go września. Według doniesień handlowych z Zbaraża, Trembowli i Tarnopola sprzedawano tamże na targach w pierwszej połowie bieżącego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 16r. — 15r. — 14r.40k.; żyta 11r.15k. — 12r.30k. — 12r.5k.; jęczmienia 8r. — 7r.30k. — 8r.; owsa 3r.36k. — 5r. — 3r.52k.; hreczki 7r.25k. — 8r. — 8r.22k.; kartofli 4r. Cetnar siana kosztował 3r.20k. — 2r.30k. — 3r.30k.; wciwy 175r. — 0 — 217r.30k.; nasienia koniecia tylko w Tarnopolu 45r. Sąg drzewa twardego 17r.30k. — 0 — 30r., miękkiego 16r. — 0 — 24r. Za funt mięsa wołowego płacono 6k. — 8k. — 8k. i za garniec okowity 2r.35k. — 4r. — 3r.32k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 21. września.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka i towarem			
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	25	5	30
Dukat cesarski	5	30	5	34
Fólimperyal zł. rosyjski	9	27	9	30
Rubel śr. rosyjski	1	50	1	51
Talar pruski	1	41	1	42
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	94	30	95	—
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	95	30	96	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 16. września.)

Amsterdam 162 $\frac{1}{2}$ l. 2. m. Augsburg 117 $\frac{1}{2}$ l. uso. Frankfurt 117 $\frac{3}{8}$ l. 3. m. Genua 137 l. 2. m. Hamburg 173 l. 2. m. Liworno 115 $\frac{1}{4}$ l. 2. m. Londyn 11.41 l. 3. m. Medyolan —. Paryż 138 $\frac{7}{8}$ l. 2. m. Agio dukata ces. 23 $\frac{1}{4}$. Napoleondor 9.21. Szufryn. 16.4. Agio srebra 16 $\frac{1}{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. września. Hr. Stadnicki Aleksander, z Przemyśla. — Hr. Starzyński Stanisław, z Derewni. — Hrabina Karniewska Henryeta, z Rawy. — PP. Kuczyński Leon, z Lubowa. — Perelli Wilhelm, z Woli artanowskiej. — Kunaszewski Hieronim, z Brzeżan. — Zaręba Kazimierz, z Kłodna.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. września. Hr. Tarnawski Tadeusz, do Stojanowa. — Hrabina Tarnawska Anna, do Stojanowa. — PP. Stanek Józef, do Wiszenki. — Oberłyński Leopold, do Stronibab. — Zawadzki Józef, do Stanisławowa. — Torosiewicz Michał, do Pawłowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. września:

Pora	Barometr wmiarzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 1 4	+10°	+15,2°	połud.-wschodni	pochm.
2 god. zr.	28 1 7	+15°	+10°	—	pochm.
10 g. w.	28 1 7	+10°	—	—	pogoda

TEATR.

Dziś: na dochód JPanny Köfer opera niem.: „Norma.“
Jutro: komedia polska: „Djabeł w zalotach.“

Subskrypcya na Kraków w Redakcyi gazety lwowskiej, ulica niższa Ormieńska Nr. 347.

Główny Redaktor M. Srzeniawa Sartyni.

Z c. k. galic. Drukarni rządowej.